

**Путівник рішень Суду ЄС (Євродайджест),
прийнятих у червні – серпні 2024 року***

Путівник містить огляди рішень Суду ЄС, прийнятих у червні – серпні 2024 року, які тлумачать окремі положення актів права ЄС.

Рішення Суду ЄС розглядаються як прецеденти та є частиною *acquis* ЄС. Окремі рішення Суду ЄС містять роз’яснення (тлумачення) правильного розуміння та застосування актів права ЄС й Установчих договорів Союзу. Ці рішення є важливими в контексті імплементації положень права ЄС у національне законодавство.

Вивчення рішень Суду ЄС та інших інтерпретаційних документів ЄС щодо імплементації відповідних актів права ЄС є складовою аналізу відповідності зобов’язанням держави у сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Для ознайомлення з Путівником перейдіть за посиланням:

<https://padlet.com/rservvru/2024-rkpm8j2pvuvxe6h2>

ЗМІСТ

<i>Оподаткування</i>	4
<i>Охорона довкілля, здоров'я та прав споживачів</i>	7
<i>Свобода, безпека та правосуддя</i>	8
<i>Спільна зовнішня політика та політика безпеки</i>	9

Оподаткування

Рішення Суду від 13 червня 2024 року (Справа С-266/23, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС від Верховного адміністративного суду Польщі)¹.

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статті 17(1)(а) Директиви Ради 2003/96/ЄС від 27 жовтня 2003 року про реструктуризацію рамок Співтовариства щодо оподаткування енергетичних продуктів та електроенергії (далі – Директива 2003/96/ЄС)² та було подано в рамках провадження між А.С.А. та Податковою адміністрацією Польщі щодо відмови відшкодувати частину акцизного податку, сплаченого цією компанією за електроенергію.

Верховний адміністративний суд вирішив призупинити провадження у справі та направив такі питання до Суду ЄС для попереднього вирішення:

1) чи можна тлумачити статтю 17(1)(а) Директиви Ради 2003/96/ЄС таким чином, що у фактичну вартість енергії включається лише ціна самої електричної енергії, без урахування будь-яких додаткових зборів, наприклад, збору за розподіл, який необхідно сплачувати відповідно до законодавства держави-члена для купівлі електричної енергії;

2) чи слід тлумачити статтю 17(1)(а) Директиви 2003/96/ЄС таким чином, що вона забороняє виключення пільги щодо акцизного збору на купівлю електричної енергії для енергоємного підприємства (стаття 31d(1) Закону про акцизний збір³), якщо це підприємство отримує специфічну пільгу щодо акцизного збору відповідно до національного законодавства (стаття 30(7а) Закону про акцизний збір), за умови, що підприємство доводить, що стосовно тієї ж енергії воно не користується обома пільгами одночасно, і за умови, що загальна сума пільг не перевищує суму сплаченого акцизного збору за той самий період.

Висновки Суду.

1. Статтю 17(1)(а) Директиви Ради 2003/96/ЄС слід тлумачити як таку, яка означає, що фактична вартість енергії повинна включати додаткові витрати, які не можуть розглядатися як «податки», такі як обов'язкові тарифи на розподіл цієї енергії, що стягуються відповідно до національного законодавства під час її придбання.

2. Статтю 17(1)(а) Директиви Ради 2003/96/ЄС слід тлумачити як таку, яка не перешкоджає національному законодавству, відповідно до якого передбачається звільнення від акцизного податку на придбання електроенергії для енергоємних

¹ Judgment of the Court (Fifth Chamber) of 20 June 2024 (C-266/23 request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Naczelny Sąd Administracyjny (Supreme Administrative Court, Poland). URL: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=287073&pageIndex=0&doclang=en&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1964396>

² Директива Ради 2003/96/ЄС від 27 жовтня 2003 року про реструктуризацію рамок Співтовариства щодо оподаткування енергетичних продуктів та електроенергії. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/984_015-03#Text

³ Ustawa o podatku akcyzowym. URL: <https://lexlege.pl/ustawa-o-podatku-akcyzowym/dzial-i-przepisy-ogolne/1445/>

підприємств у розумінні цього положення, коли таке підприємство отримує вигоду від звільнення від акцизного податку на електроенергію, що використовується в електролізних процесах, навіть якщо цей бізнес покаже, що для тієї самої енергії він не отримає вигоди від цих двох пільг одночасно і що загальна сума цих звільнень не перевищує суму акцизного податку, сплаченого за той самий період, за умови, що критерій, визначений національним законодавством у цьому відношенні, розроблений і застосовується відповідно до принципу рівного ставлення.

Рішення Суду від 29 липня 2024 року (Справа С-623/22, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС від Конституційного суду Бельгії)⁴.

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується оцінки обґрунтованості статті 8ab(1), (5), (6) і (7) Директиви Ради 2011/16/ЄС від 15 лютого 2011 року про адміністративну співпрацю у сфері оподаткування та про скасування Директиви 77/799/ЄЕС (далі – Директива 2011/16/ЄС), зі змінами, внесеними Директивою Ради (ЄС) 2018/822 від 25 травня 2018 року (далі – Директива (ЄС) 2018/822)⁵, через призму основоположних прав, зокрема статей 7, 20, 21 та 49(1) Хартії основоположних прав Європейського Союзу (далі – Хартія)⁶ і загального принципу правової визначеності. Клопотання подано в рамках низки проваджень проти Прем'єр-міністра Бельгії щодо чинності певних положень закону, яким транспоновано Директиву (ЄС) 2018/822.

Конституційний суд вирішив призупинити провадження у справі та направив такі питання до Суду ЄС для попереднього вирішення:

1) чи порушує Директива (ЄС) 2018/822 статтю 6(3) Договору про заснування Європейського Союзу⁷ та статті 20 і 21 Хартії і, зокрема, принципи рівності та недискримінації, гарантовані цими положеннями, оскільки Директива (ЄС) 2018/822 не обмежує обов'язок звітування щодо [підзвітних] транскордонних угод одним лише податком на прибуток підприємств, а поширює його на всі податки, що підпадають під сферу дії Директиви (ЄС) 2011/16, до яких згідно з бельгійським законодавством відносяться, окрім податку на прибуток підприємств, ще й прямі та непрямі податки, такі як, наприклад, реєстраційні збори;

2) чи порушує Директива (ЄС) 2018/822 принцип законності в кримінальних справах, гарантований статтею 49(1) Хартії та статтею 7(1) Конвенції про захист

⁴ Judgment of the Court (Second Chamber) of 29 July 2024 (C 623/22 request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Cour constitutionnelle (Constitutional Court, Belgium). URL: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=288836&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1251256>

⁵ Директива Ради 2011/16/ЄС від 15 лютого 2011 року про адміністративну співпрацю у сфері оподаткування та про скасування Директиви 77/799/ЄЕС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_024-11#Text

⁶ CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EUROPEAN UNION. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A12012P%2FTXT>

⁷ Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу з протоколами та деклараціями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text

прав людини і основоположних свобод (Європейська конвенція з прав людини), підписаної в Римі 4 листопада 1950 року (далі – Конвенція)⁸, загальний принцип правової визначеності та право на повагу до приватного життя, гарантоване статтею 7 Хартії та статтею 8 Конвенції, у тому сенсі, що поняття «угода» (а отже, поняття «транскордонна угода», «ринкова угода» та «угода на замовлення»), «посередник», «учасник», «асоційоване підприємство», «транскордонний», «ознаки» та «тест на основну вигоду», які Директива (ЄС) 2018/822 використовує для визначення обсягу зобов'язань щодо звітування стосовно [підзвітних] транскордонних угод, не є достатньо зрозумілими та чіткими;

3) чи порушує Директива (ЄС) 2018/822 принцип законності в кримінальних справах, гарантований статтею 49(1) Хартії і статтею 7(1) Конвенції, а також чи порушує право на повагу до приватного життя, гарантоване статтею 7 Хартії і статтею 8 Конвенції, у тому сенсі, що початок відліку 30-денного періоду, протягом якого посередник або відповідний платник податків повинен виконати свій обов'язок щодо звітування про [підзвітну] транскордонну угоду, не визначено достатньо чітко і точно;

4) чи порушує стаття 1(2) Директиви (ЄС) 2018/822 право на повагу до приватного життя, гарантоване статтею 7 Хартії та статтею 8 Конвенції, у зв'язку з тим, що нова стаття 8ab(5), яку було включено до Директиви (ЄС) 2011/16, передбачає, що якщо держава-член вживає необхідних заходів для надання посередникам права на звільнення від подання інформації про транскордонні угоди у випадках, коли обов'язок подавати інформацію порушував би адвокатську таємницю, передбачену національним законодавством держави-члена, така держава-член зобов'язана вимагати від посередників негайно повідомляти будь-якого іншого посередника або, за його відсутності, відповідного платника податків про їхні зобов'язання щодо звітування, якщо наслідком такого зобов'язання є загроза кримінального переслідування згідно з національним законодавством цієї держави-члена, ділитися з іншим посередником, який не є його клієнтом, інформацією, яку він отримує в ході здійснення своєї професійної діяльності?

5) чи порушує Директива (ЄС) 2018/822 право на повагу до приватного життя, гарантоване статтею 7 Хартії та статтею 8 Конвенції, у тому сенсі, що зобов'язання звітувати про [підзвітні] транскордонні угоди суперечить праву на повагу до приватного життя посередників і відповідних платників податків, що не є обґрунтованим або пропорційним з огляду на переслідувані цілі та не відповідає меті забезпечення належного функціонування внутрішнього ринку.

⁸ Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (із протоколами) (Європейська конвенція з прав людини). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

Висновки Суду.

1. Вивчення аспекту, якого стосується перше питання, не виявило жодного чинника, який би впливав на чинність Директиви (ЄС) 2011/16 у контексті принципів рівного ставлення та недискримінації, а також статей 20 і 21 Хартії.

2. Вивчення аспектів, про які йдеться у другому і третьому питаннях, не виявило жодних чинників, які могли б вплинути на чинність Директиви (ЄС) 2011/16 у контексті принципу правової визначеності, принципу законності у кримінальних справах, закріпленого у статті 49(1) Хартії, та права на повагу до приватного життя, гарантованого статтею 7 цієї Хартії.

3. Стаття 8ab(5) Директиви (ЄС) 2011/16, з урахуванням статті 7 Хартії, не застосовується лише до осіб, які здійснюють свою професійну діяльність під одним із професійних найменувань, зазначених у статті 1(2)(а) Директиви 98/5/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 лютого 1998 року про сприяння здійсненню адвокатської діяльності на постійній основі в державі-члені, відміну від тієї, в якій було отримано кваліфікацію.

4. Вивчення аспектів, яких стосується п'яте запитання, не виявило жодного чинника, який би впливав на чинність Директиви (ЄС) 2011/16 з урахуванням права на повагу до приватного життя, гарантованого статтею 7 Хартії.

Охорона довкілля, здоров'я та прав споживачів

Рішення Суду від 20 червня 2024 року (Справа С-296/23, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267ДФЄС від Федерального суду справедливості (Німеччина))⁹.

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення другого речення статті 72(3) Регламенту (ЄС) 528/2012 Європейського Парламенту та Ради від 22 травня 2012 року щодо доступності на ринку та використання біоцидних продуктів (далі – Регламент (ЄС) 528/2012)¹⁰ та подано в рамках провадження між Асоціацією захисту від недобросовісної конкуренції та мережею аптек Dm-drogerie markt GmbH & Co. KG щодо опису біоцидного продукту в рекламі.

Федеральний суд справедливості вирішив призупинити провадження у справі та направив таке питання до Суду ЄС для попереднього вирішення:

чи є «подібним зазначенням» у розумінні другого речення статті 72(3) Регламенту № 528/2012 лише таке зазначення, яке міститься в рекламі і яке, як і терміни, прямо вказані в цій нормі, зменшує властивості біоциду щодо ризиків для

⁹ Judgment of the Court (First Chamber) of 20 June 2024 (C-296/23 request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Bundesgerichtshof (Federal Court of Justice, Germany). URL: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=287308&pageIndex=0&doclang=EN&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1964396>

¹⁰ Consolidated text: Regulation (EU) No 528/2012 of the European Parliament and of the Council of 22 May 2012 concerning the making available on the market and use of biocidal products. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02012R0528-20240611>

здоров'я людини, тварин або довкілля чи його ефективності за допомогою загальної заяви, чи «подібне зазначення» включає всі терміни, які, стосовно ризиків продукту для здоров'я людини, тварин або довкілля чи його ефективності, зменшують ці ризики.

Висновки Суду. Суд постановив, що друге речення статті 72(3) Регламенту (ЄС) 528/2012 слід тлумачити як таке, в якому термін «будь-яке схоже позначення» включає будь-яке позначення в рекламі біоцидних продуктів, яке, подібно до позначень, зазначених у положенні цієї статті, стосується цих продуктів таким чином, що вводить в оману стосовно ризиків, які такий продукт несе для здоров'я людини, тварин або довкілля, або стосовно його ефективності, применшуючи ці ризики або навіть заперечуючи їх існування.

Свобода, безпека та правосуддя

Рішення Суду від 11 липня 2024 року (Справа С-554/21, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС від Апеляційного господарського суду (Хорватія))¹¹.

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосуються тлумачення другого абзацу статті 19(1) Договору про Європейський Союз (далі – ДЄС) та статті 47 Хартії основних прав Європейського Союзу (далі – Хартія) і подано у рамках трьох проваджень: перші два між Фінансовим агентством (Хорватія) та HANN-INVEST d.o.o. (справа С-554/21) і MINERAL-SEKULINE d.o.o. (справа С-622/21) про відшкодування витрат Фінансового агентства, пов'язаних з його діяльністю в рамках провадження у справі про банкрутство; третє провадження стосується заяви, поданої UDRUGA KHL MEDVEŠČAK ZAGREB, про відкриття адміністративного провадження (С-727/21).

Апеляційний господарський суд вирішив призупинити провадження у справі та направив таке питання до Суду ЄС для попереднього вирішення:

чи слід тлумачити другий абзац статті 19(1) ДЄС як такий, що виключає можливість визначення в національному законодавстві механізму для суду або трибуналу, згідно з яким:

– судове рішення, прийняте судовою колегією, відповідальною за розгляд справи, може бути надіслане сторонам із метою її закриття лише за умови, якщо суддя з питань реєстрації судових рішень, який не входить до складу такої судової колегії, схвалить зміст відповідного судового рішення;

– засідання секції суду або трибуналу має повноваження приймати «правові позиції», які є обов'язковими для всіх палат або суддів цього ж суду чи трибуналу.

¹¹ Judgment of the Court (Grand Chamber) of 11 July 2024 (C-554/21, three requests for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Visoki trgovački sud (Commercial Court of Appeal, Croatia)). URL: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=288142&pageIndex=0&doclang=en&mode=req&dir=&cc=first&part=1&cid=1251878>

Висновки Суду. Другий абзац статті 19(1) ДЄС слід тлумачити як такий, що виключає можливість визначення в національному законодавстві механізму для суду, згідно з яким:

– судові рішення, прийняте судовою колегією, відповідальною за розгляд справи, може бути надіслане сторонам з метою її закриття лише за умови, якщо суддя з питань реєстрації судових рішень, який не входить до складу такої судової колегії, схвалить зміст відповідного судового рішення;

– засідання секції суду має право шляхом викладення «правової позиції» зобов'язати судову колегію, яка розглядає справу, змінити зміст раніше ухваленого нею судового рішення, навіть якщо у складі такої секції присутні судді, які не входять до складу судової колегії, а також, залежно від обставин, треті особи, перед якими сторони не мають можливості викласти свої аргументи.

Спільна зовнішня політика та політика безпеки

Рішення Суду від 18 червня 2024 року (Справа С-753/22, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС від Федерального адміністративного суду Німеччини)¹².

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення другого речення статті 3(1) Регламенту 604/2013 Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року, що встановлює критерії та механізми для визначення держави-члена, відповідальної за розгляд заяви про міжнародний захист, поданої в одній із держав-членів громадянином третьої країни або особою без громадянства (далі – Регламент 604/2013)¹³, другого речення статті 4(1) та статті 13 Директиви 2011/95/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2011 року про стандарти кваліфікації громадян третіх країн або осіб без громадянства як бенефіціарів міжнародного захисту, єдиного статусу для біженців або осіб, які мають право на додатковий захист, та щодо змісту наданого захисту (далі – Директива 2011/95/ЄС)¹⁴, а також статті 10(2) і (3) та статті 33(1) і (2)(а) Директиви 2013/32/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року про спільні процедури надання та скасування міжнародного

¹² Judgment of the Court (Grand Chamber) of 18 June 2024 (C-753/22 request preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Bundesverwaltungsgericht (Federal Administrative Court, Germany). URL: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=287222&pageIndex=0&doclang=en&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1252698>

¹³ Regulation (EU) No 604/2013 of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 establishing the criteria and mechanisms for determining the Member State responsible for examining an application for international protection lodged in one of the Member States by a third-country national or a stateless person (recast). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/604/oj>

¹⁴ Directive 2011/95/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on standards for the qualification of third-country nationals or stateless persons as beneficiaries of international protection, for a uniform status for refugees or for persons eligible for subsidiary protection, and for the content of the protection granted (recast). URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2011/95/oj>

захисту (далі – Директива 2013/32/ЄС)¹⁵. Клопотання подано в рамках провадження між QY, громадянином Сирії, який отримав статус біженця в Греції, та Федеративною Республікою Німеччина, представленою Федеральним відомством у справах міграції та біженців, щодо рішення останнього відхилити заяву QY про визнання статусу біженця.

Федеральний адміністративний суд Німеччини (Bundesverwaltungsgericht) вирішив призупинити розгляд справи і направити на розгляд Суду ЄС таке питання:

у випадку, якщо держава-член не може скористатися повноваженнями, наданими статтею 33(2)(а) Директиви 2013/32, відхилити як неприйнятну заяву про надання міжнародного захисту з метою надання статусу біженця в іншій державі-члені, оскільки умови життя в цій [іншій] державі-члені наражають заявника на серйозний ризик нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження у значенні статті 4 Хартії, чи повинно друге речення статті 3(1) Регламенту № 604/2013, друге речення статті 4(1) і стаття 13 Директиви 2011/95/ЄС, а також статті 10(2) і (3) і статті 33(1) і (2)(а) Директиви 2013/32/ЄС тлумачитися як такі, що той факт, що статус біженця вже було надано, перешкоджає [першій] державі-члену провести неупереджено розгляд поданої заяви про міжнародний захист і зобов'язує державу-член надати заявникові статус біженця без вивчення істотних умов такого захисту?

Висновки Суду. Статтю 3(1) Регламенту 604/2013, статтю 4(1) і статтю 13 Директиви 2011/95/ЄС, а також статті 10(2) і (3) та статті 33(1) і (2)(а) Директиви 2013/32/ЄС слід тлумачити таким чином, що якщо компетентний орган держави-члена не може скористатися правом, доступним їй відповідно до останнього з цих положень, щоб відхилити як неприйнятну заяву про міжнародний захист, подану заявником, якому інша держава-член вже надала такий захист, через серйозний ризик того, що заявник буде підданий у цій іншій державі-члені нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню, відповідно до статті 4 Хартії, цей орган повинен провести нову, індивідуальну, повну та актуальну експертизу цієї заявки в рамках нової процедури міжнародного захисту, яка проводиться відповідно до Директиви 2011/95/ЄС та Директиви 2013/32/ЄС. У межах такого розгляду цей орган, тим не менш, повинен повністю враховувати рішення цієї іншої держави-члена надати міжнародний захист цьому заявнику та положення, на яких ґрунтується це рішення.

Рішення Суду від 11 червня 2024 року (Справа С-646/21, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС від Окружного суду Гааги (Нідерланди))¹⁶.

¹⁵ Directive 2013/32/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on common procedures for granting and withdrawing international protection (recast). URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=celex%3A32013L0032>

¹⁶ Judgment of the Court (Grand Chamber) of 11 June 2024 (C-646/21 request preliminary ruling under Article 267 TFEU from the rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (District Court, The Hague, sitting at 's-Hertogenbosch,

Предмет справи. Цей запит на попереднє рішення стосується тлумачення статті 24(2) Хартії основоположних прав Європейського Союзу (далі – Хартія)¹⁷ та статті 10(1)(d) і (2) Директиви 2011/95/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2011 року про стандарти кваліфікації громадян третіх країн або осіб без громадянства як бенефіціарів міжнародного захисту, єдиного статусу для біженців або осіб, які мають право на додатковий захист, та про зміст наданого захисту (далі – Директива 2011/95/ЄС)¹⁸ і подано в рамках провадження між, з одного боку, К і L, а з іншого, державним секретарем з питань юстиції та безпеки Нідерландів щодо відхилення останнім заяв К і L про міжнародний захист.

Окружний суд Гааги вирішив зупинити провадження та направити такі питання до Суду ЄС для винесення попереднього рішення:

1) чи слід тлумачити статтю 10(1)(d) Директиви 2011/95/ЄС як таку, що західні норми, цінності та фактичну поведінку, які громадяни третіх країн приймають, перебуваючи на території держави-члена і беручи повноцінну участь у житті суспільства протягом значної частини свого життя, коли вони формують свою ідентичність, слід розглядати як загальне підґрунтя, яке не може бути змінене, або як характеристики, які є настільки фундаментальними для ідентичності, що людину не можна примусити від них відмовитися;

2) якщо відповідь на перше питання ствердна, чи можна вважати громадян третіх країн, які незалежно від причин прийняли співставні західні норми і цінності через фактичне проживання в державі-члені на етапі формування своєї ідентичності, «членами певної соціальної групи» в розумінні статті 10(1)(d) Директиви 2011/95/ЄС? Чи питання про те, чи існує «певна соціальна група, яка має чітку ідентичність у відповідній країні», має оцінюватися з погляду держави-члена, чи це у поєднанні зі статтею 10(2) Директиви 2011/95/ЄС має тлумачитися як таке, що вирішальну вагу має здатність іноземця продемонструвати, що його вважають приналежним до певної соціальної групи або, принаймні, що йому приписують таку приналежність? Чи сумісна вимога про те, що вестернізація може призвести до надання статусу біженця, тільки якщо вона впливає з релігійних або політичних мотивів, зі статтею 10 Директиви 2011/95/ЄС у поєднанні із заборонаю примусового повернення та правом на притулок;

3) чи відповідає національна правова практика, згідно з якою особа, яка приймає рішення, оцінюючи заяву про надання міжнародного захисту, зважає найкращі інтереси неповнолітньої особи без попереднього конкретного визначення (в кожній процедурі) найкращих інтересів неповнолітньої особи, законодавству ЄС і, зокрема, статті 24(2) Хартії, у поєднанні зі статтею 51(1) Хартії? Чи відрізняється

Netherlands). URL: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=286987&pageIndex=0&doclang=en&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1252957>

¹⁷ Charter of Fundamental Rights of the European Union. (2000/C 364/01). URL: https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf

¹⁸ Directive 2011/95/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on standards for the qualification of third-country nationals or stateless persons as beneficiaries of international protection, for a uniform status for refugees or for persons eligible for subsidiary protection, and for the content of the protection granted. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2011/95/oj>

відповідь на це питання за умови, якщо держава-член повинна оцінювати запит про надання дозволу на проживання на загальних підставах, і найкращі інтереси неповнолітньої особи повинні бути враховані при прийнятті рішення щодо цього запиту;

4) беручи до уваги статтю 24(2) Хартії, яким чином і на якому етапі оцінки заяви про надання міжнародного захисту повинні враховуватися і зважуватися найкращі інтереси неповнолітньої особи, і, зокрема, шкода, якої зазнала неповнолітня особа в результаті її тривалого проживання в державі-члені, і чи має це значення? Чи має значення у зв'язку з цим, чи було це фактичне проживання законним? Чи має значення при зважуванні найкращих інтересів неповнолітньої особи у вищезазначеній оцінці, чи прийняла держава-член рішення за заявою про надання міжнародного захисту у строки, встановлені законодавством ЄС, чи не було дотримано раніше накладеного зобов'язання про повернення і чи не здійснила держава-член видворення після прийняття рішення про повернення, внаслідок чого фактичне проживання неповнолітньої особи в державі-члені могло продовжуватися;

5) чи відповідає національна правова практика, згідно з якою проводиться розмежування між первинними і наступними заявами про надання міжнародного захисту, в тому сенсі, що звичайні підстави не беруться до уваги в разі наступних заяв про надання міжнародного захисту, праву ЄС, беручи до уваги статтю 7 Хартії у поєднанні зі статтею 24(2) Хартії?».

Висновки Суду.

1. Статтю 10(1)(d) та (2) Директиви 2011/95/ЄС слід тлумачити таким чином, що залежно від обставин у країні походження, жінки, які є громадянками цієї країни, у тому числі неповнолітні, спільною рисою яких є те, що вони дійсно ідентифікують себе із фундаментальною цінністю рівності між жінками і чоловіками під час перебування в державі-члені ЄС, можуть розглядатися як такі, що належать до «певної соціальної групи», що становить «причину переслідування», яка може призвести до визнання за ними статусу біженця.

2. Статтю 24(2) Хартії основних прав Європейського Союзу слід тлумачити таким чином, що забороняє компетентному національному органу приймати рішення за заявою про надання міжнародного захисту, поданою неповнолітньою особою, без конкретного визначення найкращих інтересів цієї неповнолітньої особи в контексті індивідуальної оцінки.

Рішення Суду від 20 червня 2024 року (Справа С-540/22, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС від Окружного суду Гааги (Нідерланди))¹⁹.

¹⁹ Judgment of the Court (Fifth Chamber) of 20 June 2024 (C-540/22 request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the rechtbank Den Haag, zittingsplaats Middelburg (District Court, The Hague, sitting in Middelburg, Netherlands)). URL: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=287304&pageIndex=0&doclang=en&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1252337>

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статей 56 і 57 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір) та було подано в рамках провадження між працівниками третіх країн і Державним секретарем з питань правосуддя та безпеки Нідерландів щодо зобов'язання цих працівників отримати посвідку на проживання в Нідерландах та умов надання такої посвідки.

Окружний суд вирішив призупинити провадження у справі та направив такі питання до Суду ЄС для попереднього вирішення:

1) чи включає вільний рух послуг, гарантований статтями 56 і 57 Договору, право на проживання в державі-члені для працівників із третіх країн, які можуть бути прийняті на роботу в цій державі-члені ЄС постачальником послуг, заснованим в іншій державі-члені;

2) якщо ні, то у випадку, коли тривалість надання послуг перевищує три місяці, чи виключає стаття 56 Договору необхідність подання заяви на отримання дозволу на проживання для кожного окремого працівника на додаток до звичайного обов'язку декларування з боку постачальника послуг;

3) якщо ні, то чи виключає стаття 56 Договору:

(а) положення національного законодавства про те, що термін дії такого дозволу на проживання не може перевищувати двох років, незалежно від тривалості надання послуг;

(б) обмеження строку дії такого дозволу на проживання строком дії дозволу на роботу та проживання в державі-члені, в якій засновано постачальника послуг;

(в) стягнення збору за кожну заяву на поновлення, який дорівнює збору за звичайний дозвіл на роботу для громадянина третьої країни, але в п'ять разів перевищує збір за підтвердження законного проживання для громадянина ЄС.

Висновки Суду.

1. Статті 56 і 57 Договору слід тлумачити як такі, які передбачають, що працівники з третіх країн, відряджені до держави-члена постачальником послуг, заснованим в іншій державі-члені, не повинні автоматично визнаватися такими, що мають «похідне право на проживання», ані в державі-члені, де вони працюють, ані в державі-члені, до якої їх відряджають.

2. Статтю 56 Договору слід тлумачити як таку, що не виключає законодавство держави-члена, яким передбачено, що якщо підприємство, засноване в іншій державі-члені, здійснює в першій державі-члені постачання послуг, тривалість яких перевищує три місяці, це підприємство зобов'язане отримати в приймаючій державі-члені дозвіл на проживання для кожного працівника з третьої країни, якого воно має намір відрядити до цієї держави-члена, і яка передбачає, що для отримання такого дозволу це підприємство повинно заздалегідь задекларувати постачання послуг, у зв'язку з якими ці працівники будуть відряджені, і повідомити владі приймаючої держави-члена про дозволи на проживання, які ці працівники мають у державі-члені, де таке підприємство засноване, а також про їхні трудові контракти.

3. Статтю 56 Договору слід тлумачити як таку, що не виключає законодавство держави-члена, відповідно до якого (i) термін дії дозволу на проживання, який може бути наданий працівнику з третьої країни, відрядженому до цієї держави-члена, у жодному разі не може перевищувати термін, визначений відповідним національним законодавством, який може бути коротшим, ніж термін, необхідний для надання послуг, для яких відряджається цей працівник, (ii) термін дії такого дозволу на проживання обмежується терміном дії дозволу на роботу і проживання, який має відповідна особа в державі-члені, в якій засновано постачальника послуг, і (iii) видача дозволу на проживання вимагає сплати зборів у розмірі, що перевищує розмір зборів, які сплачуються за видачу посвідки на законне проживання громадянину ЄС, за умови, що: по-перше, початковий період дії цього дозволу не є явно занадто коротким, щоб задовольнити потреби більшості постачальників послуг; по-друге, є можливість продовжити дозвіл на проживання без необхідності виконання надмірних формальних вимог; і, по-третє, ця сума приблизно відповідає адміністративним витратам, пов'язаним з обробкою заяви про видачу такого дозволу.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*